

ΤΟ ΚΑΣΤΡΟ ΤΟΥ ΚΟΛΟΣΣΙΟΥ

ΤΟ ΚΑΣΤΡΟ ΤΟΥ ΚΟΛΟΣΣΙΟΥ

Λίγα λόγια: Στον πυρήνα της πλουσιότερης κοιλάδας της Νότιας Κύπρου, στα δυτικά περίχωρα της πόλης της Λεμεσού, προβάλλει ένα από τα σημαντικότερα οχυρά της Μεσαιωνικής Κύπρου, το περίφημο Κάστρο του Κολοσσίου. Η εύφορη αυτή κοιλάδα στις εκβολές του ποταμού Κούρη αναφέρεται συχνά από τους περιηγητές του Μεσαίωνα για τις απέραντες φυτείες ζαχαροκαλάμου, αμπελιών, ελαιώνων, χαρουπιών, δημητριακών και βαμβακιού και αποτέλεσε κατά τη Φραγκοκρατία ένα από τα σημαντικότερα φέουδα των Φράγκων ευγενών.

Σύμφωνα με τις πηγές, το 1306 μ.Χ. το Κολόσσι περιέρχεται στην κατοχή του μοναχικού τάγματος των Ναϊτών, το οποίο είχε καταστεί τότε ισχυρή πολιτική δύναμη. Επανέρχεται στους Ιωαννίτες το 1308 μετά την έκδοση των διατάξεων που εξέδωσε ο Πάπας Κλήμης με τις οποίες το τάγμα των Ναϊτών τέθηκε εκτός νόμου.

Το 1310 μ.Χ. το διοικητικό κέντρο των Ιωαννιτών μεταφέρθηκε στη Ρόδο. Παρέμεινε, όμως, το ήδη ανεγερθέν οχυρό τους στο Κολόσσι η έδρα ισχυρής στρατιωτικής διοίκησης γνωστή ως *Commanderie*. Το καθεστώς αυτό επιβεβαιώνεται με σχετική απόφαση του τάγματος το 1380. Το οχυρό χρησιμοποιείται περισσότερο σαν κατοικία και διοικητικό κέντρο των επικεφαλής του μοναχικού τάγματος οι οποίοι οργανώνουν, ελέγχουν και εκμεταλλεύονται την παραγωγή των μεγάλων φυτειών στην ίδια την κοιλάδα του Κολοσσίου και στην ευρύτερη περιοχή που κάλυπτε αρχικά, όπως υπολογίζεται, γύρω στα 60 χωριά.

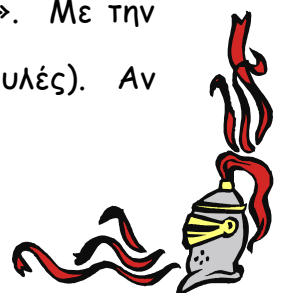
Η Commanderie του Κολοσσιού έδωσε το όνομά της στο πατροπαράδοτο γλυκό κρασί της Κύπρου γνωστό μέχρι σήμερα με το όνομα κουμανταρία. Προφανώς το τάγμα προώθησε τη μαζική παραγωγή και εμπορία του κρασιού αυτού με το όνομά του.

Το 1454 μ.Χ. ο μεγάλος διοικητής τους τάγματος Louis de Magnac Β' (οικόσημο σε φωτογραφία της δυναστείας των Magnac από το μεγάλο οικόσημο του Κολοσσιού στο οποίο απεικονίζονται τα σύμβολα του Βασιλείου των Λουίζινιανών, της Ιερουσαλήμ, της Κύπρου και της Αρμενίας σε φωτοτυπία) κτίζει ένα νέο και ισχυρότερο οχυρό το σημερινό Κάστρο. Πρόκειται για λιθόκτιστο οχυρό με τοίχους πάχους 1,25 μέτρα, με τρεις ορόφους συνολικού ύψους 21 μέτρα. Το ισόγειο χρησιμοποιείται πιθανότατα σαν αποθήκη με δύο υπόγειες στέρνες. Η είσοδος στον πρώτο όροφο γίνεται μέσω μίας κρεμαστής γέφυρας. Στον νότιο τοίχο της μίας από τις δύο μεγάλες αίθουσες του ισογείου σώζεται μία τοιχογραφία με τη Σταύρωση του Χριστού και το οικόσημο των Magnac που υποδεικνύει τη λατρευτική χρήση του χώρου αυτού, ενώ η διπλανή αίθουσα με την εστία αποτελούσε ίσως το βασικό χώρο γευμάτων και φιλοξενίας.

Στο δεύτερο όροφο υπήρχαν άλλοι δύο χώροι οι οποίοι χρησιμοποιούνταν ως καταλύματα. Στην οροφή του μνημείου, μία ζεματίστρα και πολεμίστρες μεταφέρουν στον επισκέπτη εικόνες μεσαιωνικής πολιορκίας.

Στην ανατολική πλευρά του μνημείου, μία μεγάλη καμαροσκέπαστη αίθουσα στεγάζει τμήμα των εγκαταστάσεων για την επεξεργασία της ζάχαρης.

Οι κάτοικοι του Κολοσσιού ονομάζουν το κάστρο και «Κούλα». Με την ίδια περίπου ονομασία αποκαλούνται και τα κάστρα στην Κρήτη (Κουλές). Αν

κοιτάζουμε στο λεξικό στη λέξη «Κούλας» ή «Κουλές» γράφει *Κάστρο, Πύργος (ξενική λέξη)*.

Μπαίνουμε στο χώρο του κάστρου. Εδώ βλέπουμε μια πέτρινη σκάλα με κάγκελα γύρω της και μια μικρή πόρτα στη βάση του κάστρου. Αυτά δεν υπήρχαν από τότε που κτίστηκε το κάστρο. Βρες κάποιους λόγους για τους οποίους αποκλείεται να είναι από την εποχή που πρωτοκτίστηκε το κάστρο:

.....

.....

.....

Ισόγειο

Από πόσα δωμάτια αποτελείται το ισόγειο; Πώς να χρησιμοποιούνταν άραγε αυτοί οι χώροι;

.....

.....

Από τι είναι κατασκευασμένο το πάτωμα;

Στο α' και β' δωμάτιο βλέπουμε δύο τετράγωνα χαμηλά κτίσματα μ' ένα άνοιγμα στη μέση. (Τώρα είναι κλειστό για λόγους ασφάλειας). Αυτά είναι στέρνες (αποθήκες νερού). Μπορείς να βρεις σε τι χρειάζονταν;

.....

.....

.....

Στους τοίχους των δωματίων αυτών βρίσκονται αρκετές ορθογώνιες τρύπες. Τι
λες να χρειάζονταν αυτές;

.....

.....

Υπάρχουν παράθυρα στους τοίχους; ΝΑΙ/ΟΧΙ. Γιατί είναι έτσι; Τι
χρειάζονταν;

.....

.....

Α ' ΟΡΟΦΟΣ

Γράψε τι παριστάνει η τοιχογραφία που βρίσκεται στην είσοδο του πρώτου
ορόφου:

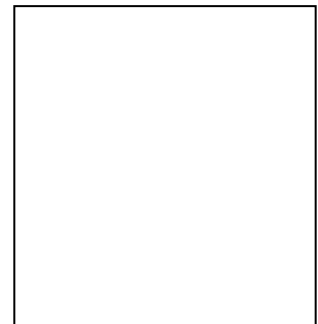
.....

.....

Ψάξε και βρες το τρίφυλλο οικόσημο του Μέγα Διοικητή Louis
de Magnas, του κτήτορα του κάστρου. Γράψε πού το έχεις
εντοπίσει. Ζωγράφισέ το μέσα στο κουτάκι.

.....

.....

Το δυτικό δωμάτιο του Α' ορόφου έχει τζάκι. Τι νομίζεις ότι αποτελούσε το
δωμάτιο αυτό;

.....

.....

.....

Β' ΟΡΟΦΟΣ

Ο όροφος αυτός αποτελούσε το διαμέρισμα του μεγάλου Διοικητή του κάστρου, του commander. Διαθέτει δύο μεγάλα δωμάτια. Σε ποιο από τα δύο δωμάτια έμενε ο διοικητής; Από πού το κατάλαβες;

.....
.....

Με το κάστρο του Κολοσσιού έχει σχέση κι' ένα ξακουστό κρασί της Κύπρου. Πώς ονομάζεται; Γιατί ονομάζεται έτσι;

.....
.....

ΟΡΟΦΗ

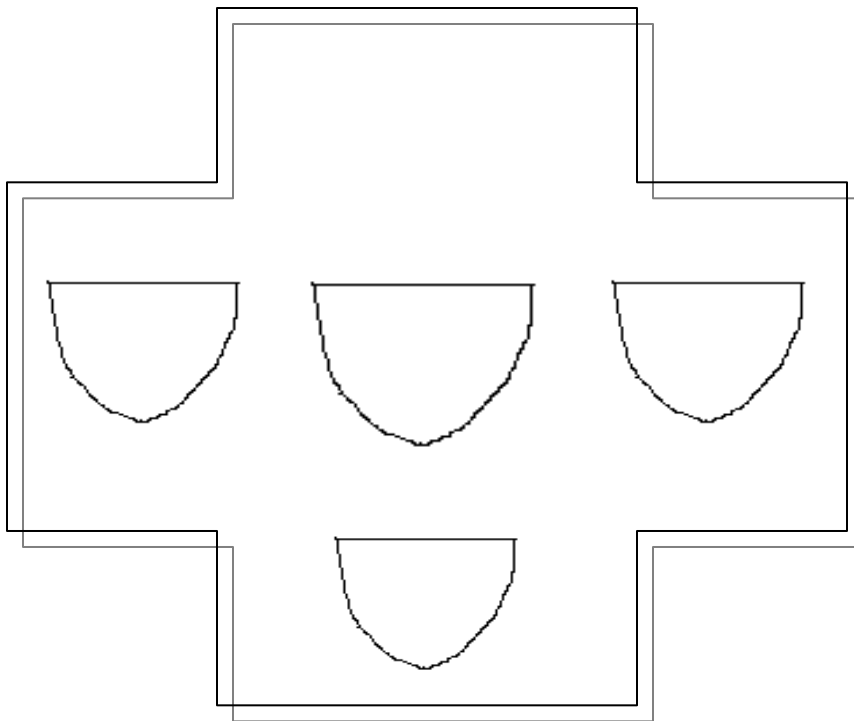
Η οροφή έχει τετράγωνο σχήμα και προστατευόταν από 19 πολεμίστρες. Βρίσκεται η ζεματίστρα με πέντε ανοίγματα. Γράψε σε τι χρησίμευε:

.....
.....

Η οροφή του κάστρου προσφέρει μια υπέροχη θέα της καταπράσινης υπαίθρου, ενώ πέρα μακριά διακρίνεται η Αλυκή της Λεμεσού. **Ας πάμε να απολαύσουμε τη θέα και να παίξουμε ...θέατρο!**

Εξωτερική όψη του Φρουρίου

Στην ανατολική πλευρά του φρουρίου υπάρχει μια μαρμάρινη πλάκα που έχει σχήμα μεγάλου σταυρού και φέρει τέσσερις θυρεούς (έμβλημα σε σχήμα ασπίδας) κι ένα στέμμα. Παρατήρησε προσεκτικά τους θυρεούς και προσπάθησε να τους απεικονίσσεις.

Στο πλάι του Κάστρου βλέπουμε ένα άλλο κτήριο, το **ζαχαρόμυλο** και λίγο πιο κάτω το **υδραγωγείο** της εποχής εκείνης. Σχέση με το κάστρο έχει και το εκκλησάκι του Αγίου Ευσταθίου.